

vestlige Tyskland, og at de først den 3. maj begyndte et kapløb på grund af et ubegrundet rygte om, at russerne ville landsætte tropper i Danmark. Bornholm bekymrede de sig dog ikke om. For russerne drejede det sig imidlertid hele tiden om Berlin og formodentlig også Prag. De havde, som forfatteren bemærker, øjensynlig ikke begrebet, at Danmark var verdens navle. Dog, deres arkiver er utilgængelige, vores viden er endnu utilstrækkelig.

En optrævelse af myten om kapløbet i Nordtyskland har ikke den store betydning for vort billede af dansk besættelsestid, men behandlingen af tidligere myter kaster lys over nogle af de mest centrale spørgsmål i Danmarks historie 1940-45. Tak til Danmarks Radio, som uddeler Rosenkjærprisen, og tak til forfatteren for denne i bedste forstand populære bog.

Christian Tortzen

Eric S. Einhorn: National Security and Domestic Politics in Post-War Denmark, Odense University Press, Odense, 1975.

Forfatteren er assistant professor i politologi ved University of Massachusetts, Amherst. Det bør imidlertid ikke afskrække historikere fra at læse bogen. I betragtning af, at den er skrevet af en amerikansk politolog, er den særdeles uamerikansk: en bred fremstilling af dansk sikkerhedspolitik fra 1945 til 1961 med hovedvægten lagt på samspillet mellem partiernes sikkerhedspolitiske og indenrigspolitiske holdninger ved den løbende udformning af sikkerhedspolitikken i de første 12 år af NATO-medlemsskabet.

For dette samspil var Det radikale Venstres parlamentariske placering afgørende. Da partiet i midten af halvtredserne igen begyndte at interessere sig for at få indflydelse på den aktuelle økonomiske politik, og Venstre og Det konservative Folkeparti førte »de korslagte armes politik«, kunne de radikale sælge deres støtte til regeringen for indrømmelser i forsvarspolitikken. Einhorn påviser, at den økonomiske politik fik primatet både hos Socialdemokratiet og VK-partierne.

Vanskelighederne med udformningen af dansk sikkerhedspolitik hang dog ikke alene sammen med partiernes indenrigspolitiske interesser. I første halvdel af halvtredserne gav opbygningen af en fælles kommandostruktur i NATO, spørgsmålet om Grækenlands og Tyrkiets medlemskab, Vesttysklands deltagelse i det vestlige forsvarssamarbejde samt enkelte andre sager anledning til betænkeligheder også i de tre store Atlantpagtpartier.

Forfatteren hævder (s. 32), at »adskillige ledende« socialdemokrater i oktober 1952 undlod at stemme imod en kommunistisk dagsorden vedr. flystationeringen. Det er en undervurdering både af partidisciplinen og af enigheden om sikkerhedspolitikken i Socialdemokratiet. Alene Bodil Koch undlod at stemme. En anden – ikke uventet – fejl er, at Mogens Glistrups berømte telefonsvarer tages som udtryk for, at Fremskridtspartiet har slået ind på »a strong anti-defense line« (s. 83).

Forfatteren gør opmærksom på, at man i Danmark er særdeles restriktiv med at tillade adgang til dokumenter om landets udenrigspolitik. Han er dog for beskeden til at nævne, at vi her kunne lære noget af USA.

Erik Beukel

Günter Wallraff, Eckart Spoo: Unser Faschismus nebenan. Griechenland gestern – ein Lehrstück für morgen, Köln, 1975 (Kiepenheuer und Witsch, pocket 56).

Denne bog fremtræder som et indlæg i debatten om fascismens fornyelse i Grækenland, men er i realiteten et forsøg på at påvise fascistoide understrømninger i BRD, og dér,